

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a treia)

19 martie 2010*

În cauza T-42/06,

Bruno Gollnisch, cu domiciliul în Limonest (Franța), reprezentat de W. de Saint Just și G. Dubois, avocați,

reclamant,

împotriva

Parlamentului European, reprezentat inițial de domnii H. Krück, C. Karamarcos și de doamna A. Padowska și ulterior de domnii Krück și D. Moore și de doamna Padowska, în calitate de agenți,

pârât,

având ca obiect, pe de o parte, o cerere de anulare a deciziei Parlamentului European din 13 decembrie 2005 de a nu apăra imunitatea și privilegiile domnului Bruno Gollnisch și, pe de altă parte, o cerere de despăgubire pentru prejudiciul suferit de domnul Gollnisch ca urmare a acestei decizii,

* Limba de procedură: franceza.

TRIBUNALUL (Camera a treia),

compus din domnul J. Azizi, președinte, doamna E. Cremona și domnul S. Frimodt Nielsen (raportor), judecători,

grefier: doamna C. Kristensen, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 28 ianuarie 2009,

pronunță prezenta

Hotărâre

Cadrul juridic

1. Protocolul privind privilegiile și imunitățile

- ¹ Articolul 9 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Comunităților Europene, anexat inițial la Tratatul de instituire a unui Consiliu unic și a unei Comisii unice ale

Comunităților Europene și ulterior, în temeiul Tratatului de la Amsterdam, anexat la Tratatul CE (denumit în continuare „protocol”), prevede:

„Membrii Parlamentului European nu pot fi cercetați, reținuți sau urmăriți datorită opiniilor sau voturilor exprimate în cadrul exercitării funcțiilor lor.” [traducere neoficială]

2 Articolul 10 din protocol prevede:

„Pe durata sesiunilor Parlamentului European, membrii acestuia beneficiază:

- (a) pe teritoriul național, de imunitățile recunoscute membrilor parlamentului propriei țări;
- (b) pe teritoriul oricărui alt stat membru, de imunitate privind orice măsură de detenție sau de urmărire penală.

Imunitatea este valabilă inclusiv pe perioada deplasării la locul reuniunii Parlamentului European, cât și la întoarcere.

Imunitatea nu poate fi invocată în caz de flagrant delict și nici nu poate constitui o piedică pentru Parlamentul European de a ridica imunitatea unuia dintre membri.”
[traducere neoficială]

2. *Regulamentul intern al Parlamentului European*

- 3 Articolul 5 alineatul (1) din ediția a 16-a (iulie 2004) a Regulamentului intern al Parlamentului European (JO 2005, L 44, p. 1) prevede că „[d]eputații se bucură de privilegiile și de imunitățile prevăzute de [protocol]”.
- 4 Articolul 6 alineatele (1) și (3) din Regulamentul intern al Parlamentului European prevede:

„(1) În exercitarea competențelor în ceea ce privește privilegiile și imunitățile, Parlamentul European se preocupă în special de conservarea integrității sale ca adunare legislativă democratică și de asigurarea independenței deputaților în îndeplinirea atribuțiilor care le revin.

[...]

(3) Orice cerere adresată președintelui de un deputat sau de un fost deputat în vederea apărării imunității și privilegiilor este comunicată în ședință plenară și trimisă comisiei competente.”

- 5 Articolul 7 alineatul (6) din Regulamentul intern al Parlamentului European prevede:

„În cazurile de apărare a unui privilegiu sau a unei imunități, comisia precizează dacă circumstanțele constituie un obstacol de ordin administrativ sau de altă natură în ceea ce privește, pe de o parte, libertatea de circulație a deputaților care se deplasează către sau dinspre locul reuniunii Parlamentului European sau, pe de altă parte, exprimarea unei opinii sau a unui vot în exercitarea mandatului, sau dacă se încadrează în aspectele prevăzute la articolul 10 din [protocol] care nu se află sub incidența dreptului intern și prezintă o propunere prin care invită autoritatea în cauză să tragă concluziile ce se impun.”

3. *Articolul 26 din Constituția franceză*

- 6 Articolul 26 din Constituția franceză prevede:

„Niciun membru al Parlamentului nu poate fi urmărit, cercetat, reținut, deținut sau judecat pentru opiniile sau voturile exprimate în cadrul exercitării funcțiilor sale.

Niciun membru al Parlamentului nu poate face obiectul unei arestări sau al vreunei alte măsuri privative sau restrictive de libertate, în materie penală sau corecțională, decât cu autorizarea [b]iroului [A]dunării din care face parte. Această autorizare nu este necesară în caz de infracțiune gravă sau de flagrant delict ori de condamnare definitivă.

Detenția, măsurile privative sau restrictive de libertate ori urmărirea unui membru al Parlamentului se suspendă pe durata sesiunii la cererea [A]dunării din care acesta face parte [...]"

Situația de fapt

- 7 Reclamantul, domnul Bruno Gollnisch, este deputat în Parlamentul European și consilier regional pentru regiunea Rhône-Alpes (Franța).
- 8 La 11 octombrie 2004, reclamantul a ținut o conferință de presă la sediul său politic din Lyon (Franța).
- 9 Cu această ocazie, reclamantul a abordat succesiv următoarele subiecte: problema aderării Republicii Turcia la Uniunea Europeană, procesul de ratificare a Tratatului de instituire a unei Constituții pentru Europa, problema ostaticilor din Irak, situația politică și socială și, în sfârșit, raportul Comisiei privind rasismul și negaționismul din cadrul Universității Jean-Moulin Lyon-III predat ministrului francez al educației naționale (denumit în continuare „raportul Rousseau”), referitor, între altele, la opiniile politice ale anumitor universitari cu privire la istoria celui de al Doilea Război Mondial în Europa.
- 10 La 15 octombrie 2004, ministrul francez al justiției a dispus deschiderea unei investigații a poliției cu privire la anumite afirmații ale reclamantului cu ocazia acestei conferințe de presă care au fost considerate drept o readucere în discuție a crimelor împotriva umanității săvârșite de regimul național-socialist.

- 11 Prin scrisoarea din 29 noiembrie 2004, procureur général près la cour d'appel de Lyon (procurorul general pe lângă Curtea de Apel din Lyon) a transmis către procureur de la République de Lyon (Parchetul de pe lângă Tribunalul de Mare Instanță din Lyon) dispoziții în vederea urmăririi reclamantului pentru contestarea unor crime împotriva umanității. Procureur de la République de Lyon a deschis urmărirea penală împotriva reclamantului în temeiul articolului 24 bis din Legea din 29 iulie 1881 privind libertatea presei (loi sur la liberté de la presse) (*Bulletin des Lois*, 1881, nr. 637, p. 125). Acest articol, care interzice între altele, sub sancțiune penală, susținerea publică a unui discurs prin care se contestă existența unor crime împotriva umanității, a fost introdus prin articolul 9 din Legea nr. 90-615 din 13 iulie 1990 privind reprimarea oricărui act rasist, antisemit sau xenofob (loi tendant à réprimer tout acte raciste, antisémite ou xénophobe) (JORF din 14 iulie 1990, p. 8333).
- 12 La 7 aprilie 2005, domnul Luca Romagnoli, deputat în Parlamentul European, a adresat o scrisoare președintelui Parlamentului European, în temeiul articolului 6 alineatul (3) din Regulamentul intern al Parlamentului European, pentru a-i solicita, în termenii următori, să sesizeze Comisia pentru afaceri juridice cu o cerere de apărare a imunității reclamantului:

„Ne aflăm [...] în prezența unui caz vădit de *fumus persecutionis*, în care un parlamentar din opoziție este supus unei proceduri penale din ordinul personal al unui membru al puterii executive, al cărui adversar este, de altfel, pe plan local.

Potrivit articolului 10 [primul paragraf litera (a)] din [protocol], imunitatea parlamentară de care beneficiază domnul Gollnisch este cea prevăzută de dreptul constituțional francez. Articolul 26 din Constituția franceză prevede că Adunarea din care parlamentarul face parte poate dispune suspendarea procedurii penale.

În temeiul articolului 6 alineatul (3) [din Regulamentul intern al Parlamentului European], am onoarea să acționez în acest scop în apărarea imunității domnului Gollnisch, cu acordul acestuia.”

- 13 În sesiunea plenară a Parlamentului European, la 14 aprilie 2005, președintele Parlamentului European a luat act de scrisoarea domnului Romagnoli și a transmis cererea de apărare a imunității reclamantului Comisiei pentru afaceri juridice, competente în materie.
- 14 Doamna Wallis, deputat în Parlament European, a fost numită raportor pentru acest dosar în reuniunea Comisiei pentru afaceri juridice din 21 aprilie 2005.
- 15 La 25 aprilie 2005, domnul Romagnoli a adresat o nouă scrisoare președintelui Parlamentului European, ca urmare a primirii de către reclamant a unei citații pentru data de 26 aprilie 2005 în fața tribunal correctionnel de Lyon (Tribunalul Corecțional din Lyon).
- 16 În ședința în fața tribunal correctionnel de Lyon, judecarea cauzei a fost amânată pentru o dată ulterioară, întrucât cererea de apărare a imunității reclamantului nu fusese încă examinată de Parlament.
- 17 La 9 iunie 2005, președintele Comisiei pentru afaceri juridice a Parlamentului European a transmis o scrisoare ministrului francez al justiției, pe de o parte, pentru a-l informa de existența unei cereri de apărare a imunității reclamantului și, pe de altă parte, pentru a-i adresa anumite întrebări privind procedura judiciară în curs împotriva acestuia din urmă.
- 18 La 13 iulie 2005, președintele Parlamentului European a transmis o scrisoare reprezentantului permanent al Franței pe lângă Uniunea Europeană pentru a-l informa cu privire la stadiul procedurii în fața Parlamentului European și i-a solicitat să transmită autorităților judiciare o cerere de suspendare momentană a procedurii penale pentru a permite Parlamentului European să examineze cauza și să ia o decizie în ceea ce privește cererea de apărare a imunității reclamantului.

- 19 În cursul reuniunii din 14 iulie 2005 a Comisiei pentru afaceri juridice a Parlamentului European, aceasta a procedat la un vot indicativ în urma căruia a însărcinat-o pe doamna Wallis să pregătească un proiect de raport în vederea apărării imunității reclamantului.
- 20 Ca urmare a scrisorii președintelui Parlamentului European din 13 iulie 2005, ministrul francez al justiției a răspuns la 18 iulie 2005 după cum urmează:

„Va reveni instanței sesizate sarcina de a se pronunța în urma unei dezbateri publice și contradictorii cu privire la existența și la caracterul suficient al probelor prezentate de acuzare, inculpatul beneficiind până în acel moment de prezumția de nevinovăție. În calitatea noastră de ministru al justiției, nu putem face vreo apreciere cu privire la acest aspect.

Pe de altă parte, observăm că, în cadrul anchetei judiciare, domnul Gollnisch, cu toate că nu s-a prezentat la convocarea serviciilor de poliție, nu a fost reținut și nu a făcut obiectul niciunei măsuri de siguranță, numai în cazul acestor măsuri fiind necesară, cu privire la parlamentarii naționali, în temeiul articolului 26 din Constituția [franceză], o autorizare prealabilă a biroului Adunării din care fac parte.”

- 21 După ce s-a reunit în mai multe rânduri și a examinat trei proiecte de raport, Comisia pentru afaceri juridice a Parlamentului European a adoptat, în reuniunea din 22 noiembrie 2005, al patrulea proiect de raport al doamnei Wallis de respingere a cererii de apărare a imunității reclamantului.

22 Expunerea de motive a acestui raport este următoarea:

„4. De la începutul primei sale legislaturi cincinale, Parlamentul European s-a pronunțat cu privire la un anumit număr de cereri privind ridicarea imunității. Deliberările Parlamentului European cu privire la aceste cereri au permis formularea anumitor principii generale, care au fost consacrate în rezoluția adoptată de Parlament în ședința din 10 martie 1987 pe baza raportului domnului Donnez referitor la proiectul de protocol de revizuire a [protocolului] privind membrii Parlamentului European (A2-121/86). Pare util să amintim aici, pe scurt, câteva dintre aceste principii care trebuie luate în considerare în speță.

- a) O imunitate parlamentară nu este un privilegiu de care beneficiază un membru sau altul al Parlamentului European, ci o garanție a independenței Parlamentului European și a membrilor săi față de celelalte instituții.

- b) Faptul că articolul 10 primul paragraf [litera] (a) din [protocol] face trimitere la imunitățile recunoscute membrilor parlamentelor naționale nu înseamnă că Parlamentul European nu poate institui reguli proprii în materie de ridicare a imunității parlamentare. Prin deciziile Parlamentului European s-a construit treptat o noțiune coerentă de imunitate parlamentară europeană, care este în principiu autonomă în raport cu diversele practici ale parlamentelor naționale. Aceasta permite să se evite ca deputații să fie tratați în mod diferit în funcție de cetățenie. Prin urmare, chiar dacă imunitatea recunoscută de dreptul național este luată în considerare, Parlamentul European aplică propriile principii, constante, pentru a decide dacă este sau nu este necesară ridicarea imunității unui deputat.

Imunitatea parlamentară este destinată să protejeze libertatea de exprimare și libertatea dezbaterii politice a deputaților. În consecință, comisia competentă a Parlamentului European a reținut întotdeauna ca principiu fundamental că, în toate cazurile în care actele imputate deputaților se integrează în activitatea politică a acestora sau sunt direct legate de aceasta, imunitatea nu este ridicată.

Această ipoteză include, de exemplu, exprimarea opiniilor care se consideră că țin de activitatea politică a unui deputat emise cu ocazia unor manifestări, a unor reuniuni publice, în publicații politice, în presă, în cărți, la televiziune, prin semnarea unui manifest politic și chiar în fața unei instanțe.

- c) Acest principiu este însoțit de considerații care militează pentru sau împotriva ridicării imunității, în special «*fumus persecutionis*», și anume prezumția că acțiunea penală este inspirată de intenția de a aduce atingere activității politice a deputatului. Astfel cum s-a stabilit în expunerea de motive a raportului Donnez, noțiunea «*fumus persecutionis*» înseamnă în esență că imunitatea nu este ridicată atunci când există bănuiala că la originea acțiunii penale se află intenția de a aduce atingere activității politice a deputatului.

Astfel, în cazul în care sunt inițiate proceduri penale de către un adversar politic, până la proba contrară, imunitatea nu este ridicată în măsura în care trebuie să se considere că aceste proceduri urmăresc să aducă atingere deputatului în cauză, iar nu repararea unui prejudiciu. În mod similar, în cazul în care procedurile penale sunt inițiate în circumstanțe care lasă impresia că au ca unic scop să aducă atingere deputatului, imunitatea nu este ridicată.

III. Motivarea deciziei propuse

1. Comisia pentru afaceri juridice a analizat în detaliu articolele din [protocol] care pot fi aplicate. Comisia a decis că prezenta cauză trebuie examinată în lumina articolului 9 din [protocol], în raport cu principiile amintite mai sus.

Articolul 9 prevede că «[m]embrii Parlamentului European nu pot fi cercetați, reținuți sau urmăriți datorită opiniilor sau voturilor exprimate în cadrul exercitării funcțiilor

lor». Imunitatea absolută nu privește, așadar, decât opinii sau voturi exprimate de [deputați] în cadrul exercitării funcțiilor lor.

Parlamentul European a apărut în mod constant principiul fundamental potrivit căruia imunitatea nu poate fi ridicată în niciun mod în cazurile în care actele imputate unui deputat au fost săvârșite în cadrul exercitării funcțiilor sale politice de deputat în Parlamentul European sau sunt direct legate de asemenea funcții. Aceleași principii trebuie să se aplice în cazul unei cereri de apărare a imunității parlamentare.

- a) În temeiul acestor principii, comisia constată că, în cazul în care domnul Gollnisch și-a exprimat opinia în cursul conferinței de presă din 11 octombrie 2004, acesta nu își exercita libertatea de exprimare «în cadrul exercitării funcțiilor sale» de deputat în Parlamentul European.

Potrivit explicațiilor date de domnul Gollnisch, acesta și-a exprimat opinia cu privire la masacrul de la Katyn răspunzând la întrebările adresate de jurnaliști referitoare la criticile virulente pe care le emisese în ceea ce privește ingerințele politice în raportul Rouso privind opiniile politice ale profesorilor de la Universitatea Lyon-III. Aceste declarații erau direct legate de activitățile profesionale ale domnului Gollnisch în calitate de profesor la Universitatea Lyon-III și nu aveau nicio legătură cu funcția sa de deputat în Parlamentul European.

În consecință, nu se poate pretinde că acesta acționa «în cadrul exercitării funcțiilor sale» de deputat în Parlamentul European.

- b) Articolul 7 alineatul (6) din Regulamentul [intern al Parlamentului European] este respectat. Potrivit informațiilor comunicate de ministerul francez al justiției, procedura penală împotriva domnului Gollnisch nu constituie un obstacol în exercitarea mandatului său care l-ar împiedica, de exemplu, să participe la sesiunile

Parlamentului European, la reuniunile comisiilor etc. Din aceste informații reiese că domnul Gollnisch nu este ținut să se prezinte în ședință și că poate fi reprezentat de consilierul său. Pe de altă parte, ședința poate fi amânată la cererea domnului Gollnisch.

2. Conform articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul [intern al Parlamentului European], propunerea de decizie a Comisiei ar trebui să se limiteze la recomandarea adoptării sau respingerii cererii de apărare a imunității și a privilegiilor.

IV. Concluzii

Având în vedere considerațiile anterioare, Comisia pentru afaceri juridice, în urma examinării motivelor care militează pentru sau împotriva apărării imunității, recomandă respingerea cererii de apărare a imunității domnului Gollnisch.”

²³ Prin Decizia 2005/2072 (IMM) din 13 decembrie 2005 (denumită în continuare „decizia atacată”), Parlamentul European a urmat această propunere și, limitându-se să se refere la raportul adoptat de Comisia pentru afaceri juridice și fără a adopta o altă motivare, a decis să „nu apere imunitatea și privilegiile” reclamantului.

²⁴ Prin hotărârea din 28 februarie 2008, cour d’appel de Lyon (Curtea de Apel din Lyon) a confirmat hotărârea pronunțată de tribunal correctionnel prin care reclamantul a fost condamnat la trei luni de închisoare cu suspendare și la o amendă de 5 000 de euro, precum și o parte din obligațiile de a despăgubi părțile civile.

- 25 Prin hotărârea din 23 iunie 2009, Cour de cassation (Curtea de Casație) (Franța) a casat și a anulat însă hotărârea cour d'appel de Lyon din 28 februarie 2008. Cour de cassation a decis în esență că faptele imputate reclamantului nu pot face obiectul unei proceduri penale și a încetat astfel definitiv procedura penală intentată împotriva acestuia din urmă.

Procedura și concluziile părților

- 26 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 13 februarie 2006, reclamantul a introdus, în temeiul articolului 230 al patrulea paragraf CE, o acțiune în anularea deciziei atacate, precum și în vederea obținerii de despăgubiri pentru prejudiciul moral pe care pretinde că l-a suferit.
- 27 Prin act separat înregistrat la grefa Tribunalului la 13 februarie 2006, reclamantul a introdus, în temeiul articolului 242 CE, o cerere de suspendare a executării deciziei atacate. Această cerere a fost respinsă prin Ordonanța președintelui Tribunalului din 12 mai 2006.
- 28 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 21 februarie 2006, domnul Romagnoli a formulat o cerere de intervenție în susținerea concluziilor reclamantului. Această cerere a fost respinsă prin Ordonanța președintelui Camerei a treia a Tribunalului din 14 februarie 2008.
- 29 Prin act separat, depus la grefa Tribunalului la 28 aprilie 2006, Parlamentul European a ridicat o excepție de inadmisibilitate în temeiul articolului 114 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, prin care a solicitat respingerea în totalitate a acțiunii ca inadmisibilă.

- 30 Prin înscrisul depus la grefa Tribunalului la 20 iunie 2006, reclamantul și-a prezentat observațiile cu privire la excepția de inadmisibilitate ridicată de Parlament.
- 31 Excepția de inadmisibilitate a fost unită cu fondul prin Ordonanța Tribunalului (Camera a treia) din 22 ianuarie 2008.
- 32 La 14 martie 2008, Parlamentul European a depus un memoriu în apărare.
- 33 Prin scrisoarea grefei din 1 aprilie 2008, reclamantului i s-a solicitat să prezinte un memoriu în replică.
- 34 Reclamantul nu a prezentat un memoriu în replică în termenul stabilit, dar a confirmat cu toate acestea, ulterior, interesul pentru soluționarea litigiului.
- 35 În temeiul raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a treia) a decis deschiderea procedurii orale.
- 36 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 28 ianuarie 2009.
- 37 Ca urmare a hotărârii Cour de cassation din 23 iunie 2009, Tribunalul a decis redeschiderea procedurii orale prin Ordonanța din 9 iulie 2009 și, în cadrul măsurilor de

organizare a procedurii, a solicitat părților să prezinte înscrisuri și să răspundă la întrebări privind hotărârea menționată. Părțile s-au conformat acestei solicitări.

38 Prin decizia președintelui Camerei a treia a Tribunalului din 17 septembrie 2009, a fost închisă procedura orală.

39 Reclamantul solicită Tribunalului:

— anularea deciziei atacate;

— acordarea unei sume de 8000 de euro pentru repararea prejudiciului moral suferit;

— acordarea unei sume de 4000 de euro cu titlu de cheltuieli efectuate pentru reprezentarea sa și pentru pregătirea acțiunii sale.

40 Parlamentul European solicită Tribunalului:

— constatarea faptului că acțiunea a rămas fără obiect și că nu mai este necesară pronunțarea ca urmare a hotărârii Cour de cassation din 23 iunie 2009;

- cu titlu subsidiar, respingerea acțiunii ca inadmisibilă sau nefondată;

- obligarea reclamantului la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

1. Cu privire la cererea de anulare

Argumentele părților

⁴¹ Ca urmare a solicitării Tribunalului de a-și exprima poziția cu privire la consecințele hotărârii pronunțate de Cour de cassation asupra prezentei proceduri, reclamantul susține mai întâi, în esență, că își menține interesul de a obține anularea deciziei atacate, în primul rând, pentru a evita ca această decizie să constituie un precedent, în al doilea rând, deoarece face obiectul unei noi proceduri împotriva sa pentru fapte noi și este, prin urmare, important ca Tribunalul să se pronunțe asupra chestiunilor de drept pe care le ridică decizia atacată, pentru ca Parlamentul European să nu reia, în viitor, o decizie similară, în al treilea rând, deoarece hotărârea pronunțată de Cour de cassation nu a înlăturat în întregime prejudiciul moral pe care i l-a cauzat decizia atacată și, în al patrulea rând, deoarece a suferit un prejudiciu material ca urmare a cheltuielilor pe care a trebuit să le efectueze pentru a contesta decizia atacată.

⁴² Pe de altă parte, reclamantul susține, în esență, că acțiunea sa este admisibilă.

- 43 Reclamantul invocă șase motive în susținerea acțiunii sale. Acesta pretinde, în primul rând, că Parlamentul European ar fi săvârșit un abuz de procedură, în al doilea rând, că acesta ar fi încălcat articolele 9 și 10 din protocol, în al treilea rând, că Parlamentul European ar fi adus atingere practicii constante a Comisiei pentru afaceri juridice în ceea ce privește, pe de o parte, libertatea de exprimare și, pe de altă parte, *fumus persecutionis*, în al patrulea rând, că Parlamentul European ar fi încălcat principiile securității juridice și protecției încrederii legitime, în al cincilea rând, că Parlamentul European ar fi adus atingere independenței deputatului și, în sfârșit, în al șaselea rând, că Parlamentul European ar fi încălcat dispozițiile Regulamentului intern referitoare la procedura care poate conduce la invalidarea mandatului unui deputat.
- 44 Parlamentul European susține, în esență, că reclamantul nu mai are interesul de a obține anularea deciziei atacate, întrucât procedura penală intentată împotriva acestuia este în prezent încheiată în mod irevocabil ca urmare a hotărârii Cour de cassation din 23 iunie 2009 și, prin urmare, nu se mai pune problema imunității reclamantului în cadrul acestei cauze. Potrivit Parlamentului European, rezultă că anularea deciziei atacate nu ar putea avea nicio consecință juridică pentru reclamant.
- 45 Parlamentul European consideră că reclamantul urmărește astfel, prin acțiunea sa, să îl constrângă să reexamineze cauza și, ca urmare a acestei reexaminări, să îi apere imunitatea și să decidă că este necesară suspendarea procedurii penale, ceea ce ar fi în prezent imposibil, având în vedere hotărârea pronunțată de Cour de cassation.
- 46 În consecință, deși invocă faptul că acțiunea este inadmisibilă, Parlamentul European consideră că, presupunând că acțiunea ar fi considerată admisibilă, nu ar mai fi necesară pronunțarea.
- 47 În ceea ce privește admisibilitatea, Parlamentul European susține în esență că decizia atacată nu produce efecte juridice, având în vedere, pe de o parte, natura sa și, pe de altă parte, regimul general al imunităților parlamentare, și că, în consecință, nu este vorba despre un act atacabil.

- 48 În ceea ce privește fondul, Parlamentul European afirmă în esență, în primul rând, că acțiunea este îndreptată împotriva raportului stabilit de Comisia pentru afaceri juridice și în special împotriva expunerii de motive a acestui raport; or, numai decizia adoptată atunci când se reunește în ședință plenară ar putea constitui un act al Parlamentului European, în timp ce nici propunerea de decizie cuprinsă în raportul Comisiei pentru afaceri juridice, nici expunerea de motive nu pot fi considerate acte ale Parlamentului European.
- 49 Parlamentul European pretinde în esență, în al doilea rând, că actele referitoare la apărarea imunității nu pot fi fondate direct pe protocol și că, în consecință, temeiul juridic ales a fost cel prevăzut de Regulamentul intern în ceea ce privește procedura de adoptare a actelor de apărare a imunității.
- 50 Parlamentul European arată în esență, în al treilea rând, că, în cadrul juridic al apărării imunității, o decizie a Parlamentului European de a nu apăra imunitatea ar fi putut fi adoptată teoretic atât în temeiul articolului 9 din protocol, cât și în temeiul articolului 10 din acesta.
- 51 Parlamentul European susține în esență, în al patrulea rând, că afirmațiile reclamantului referitoare la necesitatea aplicării articolului 10 menționat nu ridică atât problema temeiului juridic al deciziei atacate, cât problema aprecierii fondului.
- 52 Parlamentul European afirmă în esență, în al cincilea rând, în ceea ce privește aplicabilitatea suspendării procedurilor penale, că reclamantul nu pretinde, în cererea introductivă, că Parlamentul European ar fi trebuit să aplice articolul 26 al treilea paragraf din Constituția franceză, ci că o eventuală decizie de apărare a imunității reclamantului ar fi trebuit să aibă efectul prevăzut de această dispoziție constituțională și că,

în opinia sa, articolul 10 primul paragraf litera (a) din protocol nu face trimitere la articolul 26 al treilea paragraf din Constituția franceză.

- 53 Parlamentul European arată în esență, în al șaselea rând, că, chiar dacă ar fi avut posibilitatea de a aplica această dispoziție constituțională în privința reclamantului, ar fi putut, având în vedere puterea sa discreționară, să adopte o decizie identică deciziei atacate.
- 54 Parlamentul European susține în esență, în al șaptelea rând, că aplicarea articolului 26 al treilea paragraf din Constituția franceză, pe de o parte, ar fi ridicat problema dacă ar fi trebuit să se procedeze direct în temeiul acestei dispoziții de drept național, mai curând decât să se urmeze o procedură prevăzută de Regulamentul intern, din moment ce acesta presupune existența unei imunități pentru ca o procedură de apărare a imunității să poată fi angajată cu succes, în timp ce în cadrul articolului 26 al treilea paragraf din Constituția franceză nu există nicio imunitate anterior deciziei Adunării. În plus, chiar dacă ar fi procedat în temeiul articolului 26 al treilea paragraf din Constituția franceză, Parlamentul European consideră că ar fi putut adopta o decizie negativă, iar situația juridică a reclamantului ar fi rămas astfel neschimbată.
- 55 Potrivit Parlamentului European, aplicarea procedurii de suspendare a procedurii penale ar suscita, pe de altă parte, o problemă referitoare la semnificația ce trebuie dată noțiunii „sesiune”, care ar trebui considerată în sensul său comunitar, ceea ce ar fi avut drept consecință expirarea efectelor deciziei de suspendare a procedurii penale la sfârșitul sesiunii anuale 2005/2006, și anume în cea de a doua zi de marți a lunii martie 2006, sub rezerva reînnoirii de către Parlamentul European a deciziei de a solicita suspendarea procedurii penale.
- 56 Parlamentul European susține în esență, în al optulea rând, că reclamantul nu se poate prevala în mod util de o încălcare a principiului protecției încrederii legitime, din moment ce Parlamentul European nu i-a dat asigurări precise, necondiționate și

concordante care să îi permită să creadă că imunitatea sa va fi apărată, cu atât mai mult cu cât Parlamentul European se bucură în această materie o largă putere de apreciere.

- 57 Parlamentul European afirmă, în al nouălea rând, că reclamantul nu aduce niciun element de probă în susținerea afirmațiilor sale referitoare la faptul că decizia atacată ar aduce atingere independenței sale în calitate de deputat.
- 58 În sfârșit, Parlamentul European pretinde, în al zecelea rând, că afirmațiile reclamantului referitoare la încălcarea articolului 3 alineatul (6) al doilea paragraf din Regulamentul intern al Parlamentului European sunt lipsite de orice temei din moment ce această dispoziție nu are nicio legătură cu decizia atacată.

Aprecierea Tribunalului

- 59 Trebuie să se analizeze mai întâi dacă reclamantul păstrează un interes de a exercita acțiunea și dacă, prin urmare, mai este necesară pronunțarea asupra acțiunii în anulare.
- 60 Potrivit unei jurisprudențe constante, în raport cu obiectul acțiunii, interesul reclamantului de a exercita acțiunea trebuie să existe la momentul introducerii acesteia, sub sancțiunea inadmisibilității. În plus, interesul reclamantului de a obține câștig de cauză trebuie să existe în continuare până la momentul pronunțării hotărârii judecătorești, sub sancțiunea nepronunțării asupra fondului (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 16 decembrie 1963, Forges de Clabecq/Înalta Autoritate,

14/63, Rec., p. 719, 748, și Hotărârea Curții din 7 iunie 2007, Wunenburger/Comisia, C-362/05 P, Rep., p. I-4333, punctul 42).

- 61 Astfel, conform unei jurisprudențe constante, nu mai este necesară pronunțarea asupra unei cereri de anulare în cazul în care reclamantul a pierdut interesul de a obține anularea actului atacat din cauza unui eveniment survenit în cursul judecății (a se vedea în acest sens Ordonanța Tribunalului din 17 octombrie 2005, First Data și alții/Comisia, T-28/02, Rec., p. II-4119, punctele 36 și 37 și jurisprudența citată) care are drept consecință faptul că anularea actului atacat nu mai este susceptibilă, prin ea însăși, să producă efecte juridice (a se vedea în acest sens Ordonanța Tribunalului din 14 martie 1997, Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen și Hapag-Lloyd/Comisia, T-25/96, Rec., p. II-363, punctul 16 și jurisprudența citată).
- 62 În plus, s-a hotărât că, dacă interesul de care se prevalează privește o situație juridică viitoare, reclamantul trebuie să demonstreze că atingerea ce va fi adusă acestei situații este deja certă (Hotărârea Tribunalului din 17 septembrie 1992, NBV și NVB/Comisia, T-138/89, Rec., p. II-2181, punctul 33, și Hotărârea Tribunalului din 14 aprilie 2005, Sniace/Comisia, T-141/03, Rec., p. II-1197, punctul 26).
- 63 În cursul procedurii, Cour de cassation a considerat că faptele imputate reclamantului nu puteau face obiectul unor proceduri penale. Procedura penală intentată împotriva acestuia din urmă, procedură care era la originea cererii ce a condus la adoptarea deciziei atacate, a fost astfel definitiv încheiată.
- 64 Anularea deciziei atacate nu mai este, prin urmare, susceptibilă, prin ea însăși, să aibă consecințe juridice. Ca urmare a hotărârii pronunțate de Cour de cassation, este astfel exclus ca Parlamentul European să ia o nouă decizie privind imunitatea reclamantului în ceea ce privește faptele aflate la originea prezentei cauze, întrucât Cour de cassation a hotărât că aceste fapte nu puteau face obiectul unei proceduri penale.

- 65 Prin urmare, reclamantul nu mai are interesul de a obține anularea deciziei atacate și nu mai este necesară pronunțarea asupra cererii de anulare.
- 66 Această concluzie nu este contrazisă de argumentele formulate de reclamant în răspunsurile la întrebarea scrisă a Tribunalului referitoare la opinia acestuia cu privire la efectele hotărârii Cour de cassation din 23 iunie 2009.
- 67 Reclamantul susține, ca răspuns la întrebarea scrisă a Tribunalului, că face obiectul unei alte proceduri din inițiativa unor organizații ostile formațiunii sale, din cauza unui comunicat de presă publicat de un grup de aleși din care face parte, și că, întrucât a invocat imunitatea cu această ocazie, ar fi, prin urmare, util ca Tribunalul să se pronunțe în speță.
- 68 Rezultă din jurisprudența Curții că un reclamant își poate păstra interesul de a cere anularea unui act al unei instituții dacă pretinsa nelegalitate este susceptibilă de a se repeta în viitor, independent de circumstanțele cauzei care au dat naștere acțiunii formulate de reclamant (a se vedea în acest sens Hotărârea Wunenburger/Comisia, punctul 60 de mai sus, punctele 50-52 și jurisprudența citată).
- 69 Or, chiar dacă se presupune că, astfel cum pretinde, reclamantul face obiectul unor noi proceduri penale pentru fapte noi, acesta nu demonstrează că nelegalitatea invocată în prezenta cauză este susceptibilă de a se repeta în viitor, independent de circumstanțele proprii prezentei cauze. Reclamantul nu contestă astfel legalitatea dispozițiilor care i-au fost aplicate, ci invocă nelegalitatea aplicării acestora de către Parlamentul European în circumstanțele proprii cauzei care se află la originea prezentului litigiu. Rezultă că jurisprudența amintită la punctul 68 de mai sus nu este aplicabilă în speță și că, prin urmare, reclamantul nu se poate prevala în mod eficient de faptul că această nelegalitate este susceptibilă de a se repeta independent de circumstanțele proprii prezentei cauze pentru a-și justifica interesul de a exercita acțiunea.

- 70 Pe de altă parte, reclamantul invocă interesul de a obține anularea deciziei atacate pentru a stabili că cererea sa de despăgubire, prin care se urmărește repararea pretinsei atingeri aduse onoarei, este fondată.
- 71 Este cert că rezultă din jurisprudență că o acțiune în anulare nu este inadmisibilă pentru lipsa interesului pentru simplul fapt că, în cazul anulării deciziei atacate, instituția care a emis actul ar putea fi în imposibilitate, având în vedere circumstanțele, de a pune în aplicare obligația care îi revine în temeiul tratatului. Într-o asemenea situație, acțiunea își păstrează încă interesul cel puțin ca temei al unei eventuale acțiuni în despăgubire (Hotărârea Curții din 5 martie 1980, Könecke Fleischwarenfabrik/Comisia, 76/79, Rec., p. 665, punctul 9, și Hotărârea Curții din 31 martie 1998, Franța și alții/Comisia, C-68/94 și C-30/95, Rec., p. I-1375, punctul 74).
- 72 Totuși, trebuie să se arate, în speță, că reclamantul a introdus o cerere de despăgubire concomitent cu cererea sa de anulare și că Tribunalul se poate pronunța, prin urmare, asupra existenței unei fapte ilicite, săvârșite eventual de Parlamentul European, fără a fi necesar să se pronunțe asupra cererii de anulare. Așadar, reclamantul nu se poate prevala în mod eficient de această jurisprudență pentru a-și justifica interesul de a exercita acțiunea.
- 73 În sfârșit, repararea costurilor cauzate de prezenta acțiune ține de aprecierea asupra cheltuielilor și nici aceasta nu poate constitui un temei pentru interesul reclamantului de a obține anularea deciziei atacate.
- 74 În consecință, fără a fi necesară examinarea cauzelor de inadmisibilitate invocate de Parlamentul European, trebuie să se constate că nu mai este necesară pronunțarea asupra cererii de anulare.

2. *Cu privire la cererea de despăgubire*

Cu privire la admisibilitate

Argumentele părților

- ⁷⁵ Parlamentul European susține în esență că reclamantul nu invocă, în cererea introductivă, niciun element concret și chiar nicio probă care să demonstreze că sunt îndeplinite cele trei condiții cumulative de angajare a răspunderii Comunității, și anume nelegalitatea comportamentului imputat instituției, caracterul real al prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între acest comportament și prejudiciul invocat, și că, în consecință, cererea de despăgubire este inadmisibilă.
- ⁷⁶ Reclamantul consideră în esență, în primul rând, că a dovedit corespunzător cerințelor legale nelegalitatea comportamentului Parlamentului European, amintind motivele pe care le-a invocat în susținerea cererii sale de anulare și în special faptul că decizia atacată a fost adoptată pe o bază juridică în mod vădit neadecvată. Acesta consideră, în al doilea rând, că decizia atacată îl expune unui prejudiciu moral și unei „persecuții judiciare”, prejudiciu care se traduce printr-o atingere adusă onorabilității sale ce rezultă din faptul că întreaga presă franceză și internațională a interpretat refuzul de a apăra imunitatea sa drept o dezavuare din partea Parlamentului European. Acesta consideră, în al treilea rând, că legătura de cauzalitate între actul ilicit al Parlamentului European și prejudiciul care decurge din acesta este stabilită.

Aprecierea Tribunalului

- 77 Potrivit articolului 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură, cererea introductivă trebuie să cuprindă, între altele, obiectul litigiului și expunerea sumară a motivelor invocate. Pentru a îndeplini aceste cerințe, o cerere de reparare a prejudiciilor care se pretinde a fi fost cauzate de o instituție trebuie să cuprindă elementele care să permită identificarea conduitei de care este acuzată instituția, a motivelor pentru care reclamantul consideră că există un raport de cauzalitate între această conduită și prejudiciul pe care pretinde că l-a suferit, precum și a caracterului și a întinderii prejudiciului (a se vedea Ordonanța Tribunalului din 22 iulie 2005, *Polyelectrolyte Producers Group/Consiliul și Comisia*, T-376/04, Rec., p. II-3007, punctul 54 și jurisprudența citată). Aceste mențiuni trebuie să fie suficient de clare și de precise pentru a permite pârâtului să își pregătească apărarea, iar Tribunalului să se pronunțe asupra acțiunii, dacă este cazul, fără să se bazeze pe alte informații. În vederea garantării securității juridice și a bunei administrări a justiției, este necesar, pentru ca o acțiune să fie admisibilă, ca elementele esențiale de fapt și de drept pe care aceasta se întemeiază să rezulte, cel puțin în mod sumar, dar coerent și comprehensibil, din chiar textul cererii introductive (a se vedea *Hotărârea Tribunalului din 12 decembrie 2007, Italia/Comisia*, T-308/05, Rep., p. II-5089, punctul 72 și jurisprudența citată).
- 78 Trebuie să se verifice, prin urmare, dacă mențiunile cuprinse în cererea formulată erau suficient de clare și de precise pentru a permite pârâtului să își pregătească apărarea, iar Tribunalului să se pronunțe asupra cererii de despăgubire fără a se baza pe alte informații.
- 79 Trebuie să se constate că din lectura cererii introductive, deosebit de detaliată, rezultă că este identificat în mod clar comportamentul imputat Parlamentului European, că aceasta indică faptul că decizia atacată expune reclamantul unui prejudiciu moral și unei „persecuții judiciare” și că cererea introductivă cuprinde o concluzie privind obligarea Parlamentului European la plata sumei de 8000 de euro pentru repararea prejudiciului moral.
- 80 Aceste mențiuni sunt suficiente pentru a permite Parlamentului European să se apere, iar Tribunalului să se pronunțe asupra cererii de despăgubire.

81 Prin urmare, cererea de despăgubire trebuie considerată admisibilă.

Cu privire la fond

Argumentele părților

82 Reclamantul susține că, în esență, comportamentul Parlamentului European este nelegal și că i-a cauzat un prejudiciu moral, prejudiciu cu privire la care a precizat că ar consta într-o atingere adusă onorabilității sale. Acesta estimează prejudiciul respectiv la 8 000 de euro. Reclamantul admite totuși că hotărârea pronunțată de Cour de cassation a înlăturat în parte acest prejudiciu.

83 Trebuie amintit că reclamantul susține în esență, în primul rând, că Parlamentul European ar fi săvârșit un abuz de procedură, în al doilea rând, că ar fi încălcat articolele 9 și 10 din protocol, în al treilea rând, că ar fi adus atingere practicii constante a Comisiei pentru afaceri juridice în ceea ce privește, pe de o parte, libertatea de exprimare și, pe de altă parte, *fumus persecutionis*, în al patrulea rând, că ar fi încălcat principiile securității juridice și protecției încrederii legitime, în al cincilea rând, că ar fi adus atingere independenței deputatului și, în sfârșit, în al șaselea rând, că ar fi încălcat dispozițiile Regulamentului intern referitoare la procedura care poate conduce la invalidarea mandatului unui deputat.

84 În ceea ce privește cel de al doilea aspect al motivului, reclamantul a arătat în special, în esență, că articolul 9 din protocol, care se referă la opiniile sau voturile exprimate în cadrul exercitării funcțiilor lor de către parlamentari și care a fost reținut de Parlamentul European drept temei al deciziei sale de a nu-i apăra imunitatea, nu putea fi aplicat în speță, întrucât această dispoziție nu privește decât opiniile și voturile exprimate în cadrul Adunării plenary și al reuniunilor organelor parlamentare, cum

ar fi comisiile sau grupurile politice, iar nu opiniile exprimate cu ocazia unui congres sau în cursul unei campanii electorale.

- 85 Reclamantul susține că, în schimb, în situația sa era aplicabil articolul 10 din protocol, întrucât această dispoziție privește într-adevăr, între altele, actele care nu reprezintă opinii sau voturi, indiferent dacă sunt sau nu sunt săvârșite în cadrul Parlamentului European. Or, afirmațiile pentru care era urmărit fuseseră făcute cu ocazia unei conferințe de presă organizate pentru a marca reluarea activităților politice la sfârșitul pauzei estivale, la sediul partidului politic pe care îl reprezintă.
- 86 Reținând numai articolul 9 din protocol, Parlamentul European ar fi săvârșit o eroare de drept.
- 87 Parlamentul European susține că, în esență, condițiile de angajare a răspunderii Comunității nu sunt îndeplinite și că cererea trebuie respinsă ca nefondată.
- 88 În ceea ce privește nelegalitatea comportamentului care îi este imputat, Parlamentul European a susținut în esență, în cadrul cererii de anulare, în primul rând, că acțiunea este în realitate îndreptată împotriva raportului stabilit de Comisia pentru afaceri juridice, în timp ce numai o decizie pe care a adoptat-o el însuși poate reprezenta un act al său, nici propunerea de decizie cuprinsă în raportul Comisiei pentru afaceri juridice, nici expunerea de motive neputând fi considerate drept acte ale Parlamentului European; în al doilea rând, că, întrucât actele privind apărarea imunității nu pot fi fondate direct pe protocol, temeiul juridic ales a fost cel prevăzut în Regulamentul intern în ceea ce privește procedura de adoptare a actelor de apărare a imunității; în al treilea rând, că o decizie a Parlamentului European de a nu apăra imunitatea ar fi putut fi adoptată, teoretic, atât în temeiul articolului 9 din protocol, cât și în temeiul articolului 10 din acesta; în al patrulea rând, că afirmațiile reclamantului cu privire la necesitatea aplicării articolului 10 din protocol nu ridică atât problema temeiului juridic al actului, cât problema aprecierii fondului; în al cincilea rând, că, în opinia

sa, articolul 10 primul paragraf litera (a) din protocol nu face trimitere la articolul 26 al treilea paragraf din Constituția franceză și că reclamantul nu susține că Parlamentul European ar fi trebuit să aplice respectivul articol 26 al treilea paragraf din Constituția franceză, ci că o eventuală decizie de apărare a imunității reclamantului ar fi trebuit să aibă efectul prevăzut de această dispoziție constituțională; în al șaselea rând, că, chiar dacă ar fi putut aplica această dispoziție constituțională în privința reclamantului, Parlamentul European, având în vedere puterea sa discreționară, ar fi putut adopta o decizie identică cu decizia atacată; în al șaptelea rând, că aplicarea articolului 26 al treilea paragraf din Constituția franceză ar fi ridicat problema dacă Parlamentul European ar fi trebuit să acționeze direct în temeiul acestei dispoziții de drept național, mai curând decât să urmeze o procedură prevăzută de Regulamentul intern, și că, chiar dacă Parlamentul European ar fi acționat în temeiul articolului 26 al treilea paragraf din Constituția franceză, acesta ar fi putut adopta o decizie negativă, iar situația juridică a reclamantului ar fi rămas astfel neschimbată; în plus, efectele unei decizii de suspendare a procedurii penale ar fi expirat la sfârșitul sesiunii anuale 2005/2006, și anume în cea de a doua zi de marți a lunii martie 2006 – sub rezerva reînnoirii de către Parlamentul European a deciziei de a solicita suspendarea procedurii penale –, respectiv înainte de judecarea reclamantului de către tribunalul correctionnel; în al optulea rând, că reclamantul nu se poate prevala în mod eficient de încălcarea principiului protecției încrederii legitime; în al nouălea rând, că reclamantul nu aduce niciun element de probă în susținerea afirmațiilor sale referitoare la faptul că decizia atacată ar aduce atingere independenței sale în calitate de deputat; în sfârșit, în al zecelea rând, că afirmațiile reclamantului referitoare la încălcarea articolului 3 alineatul (6) al doilea paragraf din Regulamentul intern al Parlamentului European sunt lipsite de orice temei.

- ⁸⁹ Cu privire la legătura de cauzalitate, Parlamentul European arată că nu este responsabil în niciun mod de faptul că decizia atacată ar fi fost greșit interpretată de către terți, care ar fi văzut în aceasta o prezumție de vinovăție a reclamantului.

Aprecierea Tribunalului

- ⁹⁰ Potrivit unei jurisprudențe consacrate, angajarea răspunderii extracontractuale a Comunității, în sensul articolului 288 al doilea paragraf CE, pentru conduita ilicită a organelor sale este supusă întrunirii mai multor condiții, și anume nelegalitatea

comportamentului imputat instituțiilor, caracterul real al prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între conduita invocată și prejudiciul pretins (Hotărârea Curții din 29 septembrie 1982, *Oleifici Mediterranei/CEE*, 26/81, Rec., p. 3057, punctul 16, și Hotărârea Tribunalului din 11 iulie 1996, *International Procurement Services/Comisia*, T-175/94, Rec., p. II-729, punctul 44).

- ⁹¹ Aceste trei condiții de angajare a răspunderii Comunității sunt cumulative (Hotărârea Curții din 9 septembrie 1999, *Lucaccioni/Comisia*, C-257/98 P, Rec., p. I-5251, punctul 14, și Hotărârea Tribunalului din 6 decembrie 2001, *Emesa Sugar/Consiliul*, T-43/98, Rec., p. II-3519, punctul 59). Astfel, lipsa uneia dintre acestea este suficientă pentru a respinge o acțiune în despăgubiri (Hotărârea Tribunalului din 17 decembrie 2003, *DLT Trading/Consiliul*, T-146/01, Rec., p. II-6005, punctul 74).
- ⁹² În speță, trebuie mai întâi să se examineze afirmațiile referitoare la nelegalitatea comportamentului Parlamentului European.

— Cu privire la comportamentul imputat Parlamentului European

- ⁹³ Trebuie amintit că, în ceea ce privește prima dintre cele trei condiții de angajare a răspunderii extracontractuale a Comunității, menționate la punctul 90 de mai sus, jurisprudența impune să se constate o încălcare suficient de gravă a unei norme de drept care are ca obiect acordarea de drepturi particularilor. În ceea ce privește cerința potrivit căreia încălcarea trebuie să fie suficient de gravă, criteriul decisiv în funcție de care se apreciază că aceasta este îndeplinită, în cazul în care, în special, instituția în cauză dispune de o largă putere de apreciere, este nerespectarea manifestă și gravă de către această instituție a limitelor impuse puterii sale de apreciere. În cazul în care instituția în cauză nu dispune decât de o marjă de apreciere considerabil redusă sau chiar inexistentă, simpla încălcare a dreptului comunitar poate fi suficientă pentru a se stabili existența unei încălcări suficient de grave (Hotărârea Curții din 4 iulie 2000, *Bergaderm și Goupil/Comisia*, C-352/98 P, Rec., p. I-5291, punctele 43 și 44, și Hotărârea Tribunalului din 12 iulie 2001, *Comafrika și Dole Fresh*

Fruit Europe/Comisia, T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 și T-225/99, Rec., p. II-1975, punctul 134).

- ⁹⁴ Pe de altă parte, deși privilegiile și imunitățile recunoscute Comunităților Europene prin protocol prezintă numai un caracter funcțional prin aceea că urmăresc să evite crearea unui obstacol în calea funcționării și independenței Comunităților (Ordonanța Curții din 11 aprilie 1989, Generale de Banque/Comisia, 1/88 SA, Rec., p. 857, punctul 9, și Ordonanța Curții din 13 iulie 1990, Zwartveld și alții, C-2/88 IMM, Rec., p. I-3365, punctul 19), totuși acestea au fost acordate în mod expres membrilor Parlamentului European, precum și funcționarilor și altor agenți ai instituțiilor Comunității. Faptul că privilegiile și imunitățile sunt prevăzute în interesul public comunitar justifică puterea acordată instituțiilor de a ridica eventual imunitatea, însă nu înseamnă că aceste privilegii și imunități sunt acordate exclusiv Comunității, iar nu și funcționarilor acesteia, celorlalți agenți și membrilor Parlamentului European. Prin urmare, protocolul creează un drept subiectiv în beneficiul persoanelor vizate, a cărui respectare este garantată prin sistemul căilor de atac stabilit de tratat (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 15 octombrie 2008, Mote/Parlamentul European, T-345/05, Rep., p. II-2849, punctul 28; a se vedea de asemenea, prin analogie, Hotărârea Curții din 16 decembrie 1960, Humblet/État belge, 6/60, Rec., p. 1125, 1148).
- ⁹⁵ Trebuie să se constate că, în scrisoarea pe care a adresat-o președintelui Parlamentului European la 7 aprilie 2005 în scopul sesizării Comisiei pentru afaceri juridice cu cererea de apărare a imunității parlamentare a reclamantului, domnul Romagnoli, făcând trimitere la articolul 10 primul paragraf litera (a) din protocol, a precizat că imunitatea parlamentară de care beneficia domnul Gollnisch era cea prevăzută la articolul 26 din Constituția franceză, conform căruia Adunarea din care face parte parlamentarul poate solicita suspendarea procedurii penale. Acesta acționa, prin urmare, în temeiul articolului 6 alineatul (3) din Regulamentul intern al Parlamentului European, în apărarea imunității domnului Gollnisch, cu acordul acestuia.
- ⁹⁶ În ședință, Parlamentul European a admis că obiectul cererii domnului Romagnoli era în mod explicit acela de a determina Parlamentul European să solicite suspendarea procedurii penale în temeiul articolului 10 primul paragraf litera (a) din protocol și al articolului 26 din Constituția franceză.

- 97 Trebuie să se considere că, dând curs propunerii Comisiei pentru afaceri juridice de a nu apăra imunitatea domnului Gollnisch și vizând, în decizia atacată, raportul acesteia din urmă fără a emite rezerve privind conținutul expunerii de motive din acest document, Parlamentul European și-a însușit motivele din raport.
- 98 În consecință, trebuie să se considere că critica formulată împotriva expunerii de motive a raportului Comisiei pentru afaceri juridice este îndreptată împotriva motivelor din însăși decizia atacată (a se vedea în acest sens Hotărârea Mote/Parlamentul European, punctul 94 de mai sus, punctul 59).
- 99 Din proiectele de rapoarte ale Comisiei pentru afaceri juridice reiese că:
- în primul proiect de raport, concluzia propusă era aceea de a apăra imunitatea reclamantului în temeiul articolului 10 primul paragraf litera (a) din protocol;
  - în cel de al doilea proiect de raport, concluzia propusă era de a nu apăra imunitatea reclamantului pe baza unui raționament întemeiat pe articolul 10 primul paragraf litera (a) din protocol;
  - în cel de al treilea proiect de raport, concluzia era de a nu apăra imunitatea reclamantului nici în temeiul articolului 9, nici în temeiul articolului 10 din protocol;

- în ultima sa versiune, concluzia raportului, astfel cum a fost adoptat de Comisia pentru afaceri juridice și, în continuare, de Parlamentul European însuși, este de a nu apăra imunitatea reclamantului precizând, la alineatul 1 din cadrul titlului „III. Motivarea deciziei propuse”, că s-a decis de către Comisia pentru afaceri juridice că prezenta cauză trebuie examinată în lumina articolului 9 din protocol.
- 100 Având în vedere cuprinsul cererii prezentate Parlamentului European, al cărei obiect era suspendarea procedurii penale în temeiul articolului 10 primul paragraf litera (a) din protocol și al articolului 26 din Constituția franceză, trebuie să se considere că Parlamentul European, hotărând să examineze această cerere numai în lumina articolului 9 din protocol, a refuzat să o examineze în raport cu articolul 10 primul paragraf litera (a) din acesta.
- 101 Trebuie să se admită că Parlamentul European dispune de o largă putere de apreciere în ceea ce privește orientarea pe care dorește să o dea unei decizii adoptate ca urmare a unei cereri precum cea formulată în speță.
- 102 Totuși, din moment ce, în speță, Parlamentul European era sesizat cu o cerere de suspendare a procedurii penale în temeiul articolului 10 primul paragraf litera (a) din protocol, care era lipsită de echivoc, problema dacă decizia trebuia adoptată în temeiul articolului 9 sau în temeiul articolului 10 primul paragraf litera (a) din protocol nu ținea de puterea de apreciere a Parlamentului European.
- 103 Astfel, trebuie să se constate că Parlamentul European nu a decis să admită sau să respingă cererea care îi fusese prezentată, ceea ce ar fi constituit o decizie ținând de puterea sa de apreciere.
- 104 În schimb, Parlamentul European a răspuns la cererea care îi fusese prezentată că nu intenționa să apere imunitatea reclamantului în lumina articolului 9 din protocol.

- 105 Se impune constatarea că, prin faptul că nu s-a pronunțat în temeiul articolului 10 primul paragraf litera (a) din protocol, Parlamentul European nu a adoptat o decizie cu privire la eventuala suspendare a procedurii penale, astfel cum este prevăzută la articolul 26 al treilea paragraf din Constituția franceză.
- 106 Astfel, dispozițiile articolului 10 primul paragraf litera (a) din protocol implică faptul că întinderea și cuprinsul imunității de care beneficiază deputații pe teritoriul lor național sunt stabilite conform diferitelor drepturi naționale la care face trimitere această dispoziție.
- 107 Pe de altă parte, având în vedere că, în temeiul articolului 7 alineatul (2) primul paragraf din Actul privind alegerea reprezentanților în Parlamentul European prin vot universal direct (JO 1976, L 278, p. 5), începând cu alegerile pentru Parlamentul European din 2004, mandatul de membru al Parlamentului European este incompatibil cu cel de membru al unui parlament național, revine Parlamentului European obligația de a asigura caracterul efectiv al imunităților prevăzute la articolul 10 primul paragraf litera (a) din protocol, ceea ce Parlamentul European a admis în ședință.
- 108 Din moment ce, pentru motivele indicate la punctul 94 de mai sus, articolul 10 primul paragraf litera (a) din protocol, care are ca obiect – coroborat cu dispozițiile de drept național la care face trimitere – stabilirea regimului imunităților de care beneficiază membrii Parlamentului European pe teritoriul lor național în timpul sesiunilor Parlamentului European, instituie un drept subiectiv în favoarea persoanelor în cauză și constituie, prin urmare, o normă de drept care are ca obiect să confere drepturi membrilor Parlamentului European care beneficiază de acesta, în consecință, prin faptul că nu s-a pronunțat în temeiul articolului 10 primul paragraf litera (a) din protocol, Parlamentul European a încălcat în mod suficient de grav o normă de drept care are ca obiect să confere drepturi particularilor.
- 109 Prin urmare, trebuie analizat dacă sunt îndeplinite celelalte condiții de angajare a răspunderii extracontractuale a Comunității, și anume condițiile referitoare la caracterul real al prejudiciului și la existența unei legături de cauzalitate.

— Cu privire la legătura de cauzalitate

- 110 Potrivit unei jurisprudențe constante în materie de responsabilitate extracontractuală a Comunității, condiția referitoare la existența unei legături de cauzalitate este îndeplinită atunci când există o legătură directă de la cauză la efect între fapta ilicită săvârșită de instituția în cauză și prejudiciul invocat, legătura a cărei probă este în sarcina reclamantului. Răspunderea Comunității nu poate fi angajată decât pentru prejudiciul care decurge suficient de direct din comportamentul neregulamentar al instituției vizate (Hotărârea Curții din 30 ianuarie 1992, *Finsider și alții/Comisia*, C-363/88 și C-364/88, Rec., p. I-359, punctul 25, și Ordonanța Curții din 5 iulie 2007, *Yedaş Tarim ve Otomotiv Sanayi ve Ticaret/Consiliul și Comisia*, C-255/06 P, nepublicată în Repertoriu, punctul 61), ceea ce înseamnă că acest comportament trebuie să fie cauza determinantă a prejudiciului (a se vedea Ordonanța Tribunalului din 12 decembrie 2000, *Royal Olympic Cruises și alții/Consiliul și Comisia*, T-201/99, Rec., p. II-4005, punctul 26 și jurisprudența citată). În schimb, nu revine Comunității obligația de a repara orice consecință prejudiciabilă, chiar și îndepărtată, a comportamentului organelor sale (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 4 octombrie 1979, *Dumortier frères și alții/Consiliul*, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 și 45/79, Rec., p. 3091, punctul 21).
- 111 Reclamantul susține că nelegalitățile săvârșite de Parlamentul European, amintite la punctul 83 de mai sus, sunt la originea pretinsei atingeri aduse onoarei.
- 112 Trebuie totuși să se arate că reclamantul a precizat, în răspunsul din 23 iulie 2009 la întrebarea scrisă a Tribunalului, că hotărârea pronunțată de Cour de cassation nu a înlăturat în totalitate prejudiciul moral cauzat de decizia atacată. Reclamantul identifică astfel el însuși procedurile penale inițiate împotriva sa de autoritățile franceze ca fiind la originea prejudiciului menționat sau a unei părți din acesta.
- 113 Prin urmare, nelegalitatea săvârșită de Parlamentul European, care este aceea de a fi refuzat să examineze cererea în raport cu articolul 10 primul paragraf litera (a) din protocol și, astfel, de a nu fi răspuns la aceasta în raport cu acest temei, nu constituie cauza directă și determinantă a atingerii aduse onoarei – sau, cel puțin, a unei părți a atingerii aduse onoarei – pe care o invocă.

- 114 În orice caz, trebuie în plus să se arate că nelegalitatea care afectează decizia atacată nu poate constitui cauza directă și determinantă a atingerii aduse onoarei pe care o invocă reclamantul.
- 115 Astfel, după cum admite reclamantul în răspunsul scris la întrebarea Tribunalului referitoare la implicațiile hotărârii pronunțate de Cour de cassation, dacă Parlamentul European s-ar fi întemeiat pe articolul 10 primul paragraf litera (a) din protocol, acesta ar fi putut adopta în mod valabil atât o decizie de solicitare a suspendării procedurii penale, cât și o decizie de a nu solicita suspendarea procedurii penale.
- 116 Decizia de a solicita suspendarea procedurii penale nu constituie astfel consecința necesară a introducerii unei cereri în acest sens adresate Parlamentului European, având în vedere larga marjă de apreciere care trebuie recunoscută acestuia în materie.
- 117 În consecință, faptul că Parlamentul European nu a admis cererea care i-a fost prezentată, de a solicita suspendarea procedurii penale, pentru un temei juridic eronat nu poate fi cauza directă și determinantă a prejudiciului pretins, presupunând că acesta ar fi dovedit.
- 118 Întrucât legătura de cauzalitate nu este stabilită, cererea de despăgubire trebuie respinsă, prin urmare, ca nefondată, fără a fi necesară examinarea ultimei condiții de angajare a răspunderii Comunității, și anume prejudiciul.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 119 Reclamantul solicită, în esență, ca Parlamentul European să fie obligat la plata unei sume de 4000 de euro cu titlu de cheltuieli efectuate pentru asistența juridică și pentru pregătirea acțiunii sale. Acesta lasă la aprecierea Tribunalului admisibilitatea cererii sale.
- 120 Parlamentul European susține în esență că indicarea unei plăți forfetare precum cea pretinsă de reclamant nu este prevăzută la articolul 87 și următoarele din Regulamentul de procedură și că cererea având ca obiect obligarea Parlamentului European la plata cheltuielilor de judecată este, prin urmare, inadmisibilă.
- 121 Potrivit articolului 91 litera (b) din Regulamentul de procedură, sunt considerate cheltuieli recuperabile cheltuielile necesare efectuate de către părți în legătură cu procedura, în special cheltuielile de deplasare și de ședere și remunerarea unui agent, consilier sau avocat.
- 122 Cu toate că nu are dreptul, în acest temei, la o sumă forfetară, trebuie să se considere că cererea reclamantului urmărește obligarea Parlamentului European la plata cheltuielilor de judecată. În consecință, aceasta nu este inadmisibilă.
- 123 Potrivit articolului 87 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 124 Potrivit articolului 87 alineatul (6) din Regulamentul de procedură, cheltuielile de judecată rămân la aprecierea Tribunalului în cazul în care acesta nu se pronunță asupra fondului cauzei.

125 În circumstanțele din prezenta cauză, trebuie să se decidă că Parlamentul European suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și două treimi din cheltuielile de judecată efectuate de reclamant, inclusiv cele aferente procedurii referitoare la măsurile provizorii.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a treia)

declară și hotărăște:

- 1) **Nu mai este necesară pronunțarea asupra cererii de anulare.**

- 2) **Cererea de despăgubire este respinsă.**

- 3) **Parlamentul European suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și două treimi din cheltuielile de judecată efectuate de domnul Bruno Gollnisch, inclusiv cele aferente procedurii referitoare la măsurile provizorii.**

- 4) Domnul Gollnisch suportă o treime din propriile cheltuieli de judecată, inclusiv cele aferente procedurii referitoare la măsurile provizorii.**

Azizi

Cremona

Frimodt Nielsen

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 19 martie 2010.

Semnături